

W. J. VAN WELDEREN BARON RENGERS. †

A. L. DE BONT.

Te Leeuwarden is verleden week op tachtigjarigen leeftijd overleden de heer W. J. VAN WELDEREN baron RENGERS, oud-lid van de Eerste Kamer voor Friesland. — Einde Februari neemt de heer A. L. DE BONT, sedert 1881 leeraar aan de H. B. S. en Handelsschool te Enschede, afscheid van het onderwijs. Mede door zijn geschiedkundige atlassen is hij in ruimen kring gunstig bekend.

In al deze droefheid is één lichtende gedachte : wij zijn bij je geweest, tot het laatste bittere einde. We hebben iederen wensch uit je oogen gelezen, we hebben met rustigen glimlach mét je gewacht op den Dood. En als je bang werd, Grootje, en benauwd, hoe innig hebben we onze armen om je heen geslagen, hoe zacht hebben onze handen je klamme voorhoofd gestreeld !

Voor ons was ze tijdens haar ziekte niet meer 't oude vrouwtje, maar een kind, een kind, dat we met kleine, lieve woordjes zoet hielden en troostten, een kind, waartegen we lachten en grapjes zeiden, als het moedeloos werd.

En te denken, dat dit alles niets gebaat heeft, dat de druk onzer armen het leven niet kón beletten om weg te vlieden, dat al onze liefde zoo machteloos was !

„Nu, het is gelukkig je grootmoeder „maar" !" zei iemand, toen ik vertelde, welke leegte haar weggaan teweegbracht. Ik heb haar aangekeken met groote oogen en haar gevraagd, of zij geen grootmoeder gehad had. „Ja," antwoordde ze, „maar ik herinner me niet veel meer ervan !"

„Zoo !" zei ik, „dan weet je ook niet, wat het is bij haar bed te zitten en het leven te zien wijken ! Dan weet je ook niet, hoe groot de angst is, als je de dekens hoe langer hoe zwakker ziet bewegen door haar adem, dan weet je ook niet, hoe ellendig het is, dat je iets afgescheurd wordt, wat je behouden wilt !"

„Nee, maar dat is dan wel heel typisch, zóó'n gehechtheid aan een oude ziel !" vond ze.

Ach Grootmoedertje, als je dit alles nu wist, hoe zou je genieten ! Waarom is het „vreemd", die gehechtheid ? Mijn moeder was toch je kind en ik weer een kind van die moeder ? en ach ! nu ben jij op jouw beurt toch eigenlijk weer een kind van ons geworden, door je ouderdom en je hulpbehoevendheid. En nu je dood bent, Grootje, nu leggen we je heel eerbiedig in de bloemen en streelen je handen en vragen zachtjes aan onze vrienden, of ze je niet lief en mooi vinden ? ....

Grootmoedertje, ik heb één wensch : ik hoop eens te sterven, zooals jij het deed : met mijn hoofd aan de borst van mijn kind en mijn hand in die mijner kleindochter.

Rouw.

II.

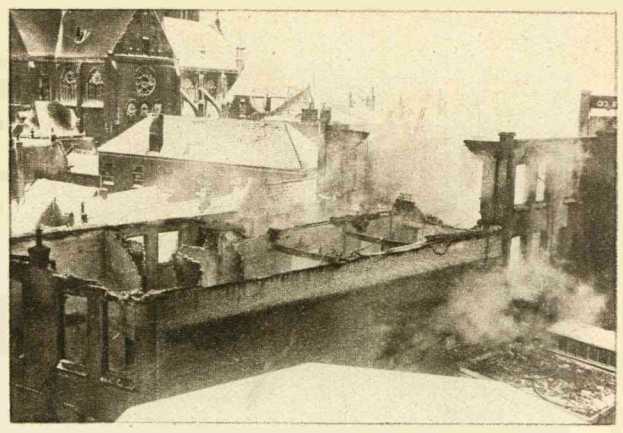
De zwarte koets staat voor de deur en daarachter twee zwarte rijtuigen ; een stuk of wat kleine kinderen en een paar nieuwsgierige vrouwen verdringen elkaar om toch vooral goed de kist te kunnen zien waarin jij ligt, Grootje. Ik kan dit alles zien door een kier van het gordijn, dat voor den vorm naar beneden is.

En o Grootmoedertje ! nu moet ik je iets bekennen : ik verlang ernaar dat je weg zult zijn ! Ik ken je niet meer in die afschuwelijke kist en het maakt me helsch dat vreemde mannen het deksel boven je lief gezicht toeschroeven en je beschouwen als hun persoonlijk eigendom ! Zoolang je in je bedje lag, als sluimerend, zoolang was je van ons, zoolang konden we tegen je praten en geen minuut hebben we het angstig gevonden naar je te kijken, integendeel : we waren eerbiedig-trotsch op de schoonheid van je ouderdom, op je glimlach, die de bloemen om je heen als zon verkwikt moet hebben !

Maar nu ? O Grootmoedertje ! nu pas voelen we dat we je verloren hebben, hoewel je het huis nog niet uit bent. Vanaf het oogenblik dat de zwarte mannen je in die zwarte kist gelegd hebben behoorde je aan ons niet meer en het is heusch of je glimlach niet meer zoo mild is als in het witte bedje, alsof je lief gezicht verwijtend kijkt.

Daarom wil ik je niet weer zien, Grootmoedertje ! Voor ons moet de herinnering aan je zijn een glimlachende, en tevredene, omdat je zoo was toen je nog leefde.

Ik haat al dat zwart ; het neemt zoo de schoonheid weg van het afscheid. Luister eens, Grootje : weet je hoe *ik* je weg zou willen brengen nu ? Op een baar, met al de witte bloemen om je heen, en moeder en ik, we zouden je samen

FABRIEKSBRAND TE HAARLEM.

Donderdagmorgen te kwart over vijf brak een felle brand uit in het achtergedeelte van de glasfabriek der firma Sabelis & Co. in de Anthoniestraat te Haarlem. De geheele fabriek, die in 1902-'03 gebouwd werd, brandde uit.

dragen, héél in de vroegte, zoodat je voor 't laatst nog eens de zon op kon zien gaan !

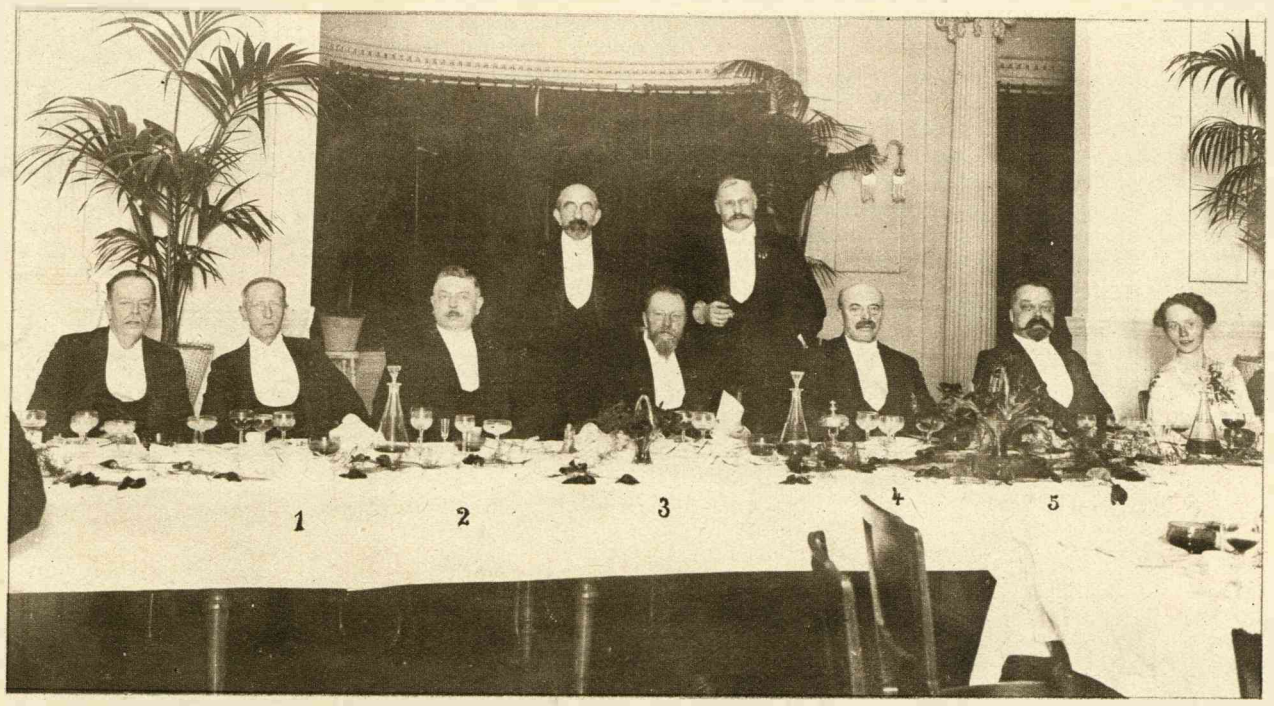
Maar 't gaat niet ! Ieder fatsoenlijk mensch behoort begraven te worden in een zwarte kist, in een zwarte koets, met een zwart kleed, met zwarte paarden, door zwarte mannen met suffe begrafenis-gezichten en doorknikkende knieën. Hoe meer zwart, hoe plechtiger de begrafenis en al is je leven nu nog zoo lachend geweest en al had je zelf nóg zoo'n hekel aan zwart en aan somberheid — in 't zwart moet je begraven, Grootje ! ik kan er niets aan doen !

We gaan niet „in den rouw" ; de menschen vinden het misschien heelemaal niet behoorlijk, omdat we zoo van je hielden, maar ze kunnen ook niet zien hoe zwaar de rouw binnen in ons is en hoeveel zwaarder die rouw nog zal worden ! Want ach ! we hebben geen zwarte blouses en sluiers noodig om treurig te zijn ! We zullen rouwen als de zon in je kamer schijnt en jou er niet meer zal vinden, we zullen rouwen als we je stem denken te hooren, die er niet meer is en als de stoel bij de kachel leeg blijft en je stoof ongebruikt ! En héél, héél langzaam zal die rouw vergroeien tot de rustige, lieflijke herinnering.

Later veranderen we je kamer ; we halen je ouderwetsche, lieve meubeltjes eruit en brengen ze naar den zolder, we geven je oudste lijfgoed aan een of andere gedienstige, die er dan weer jurkjes of iets anders voor haar kinderen van maakt. Een enkel stuk, b.v. de japon waarin we je 't laatst hebben gezien, behouden we en bergen die bij andere herinneringen. En als er dan eens bezoek komt en men ziet je portret, dan knikken we en zeggen kalm: „Ja, dat was ons Grootmoedertje..."

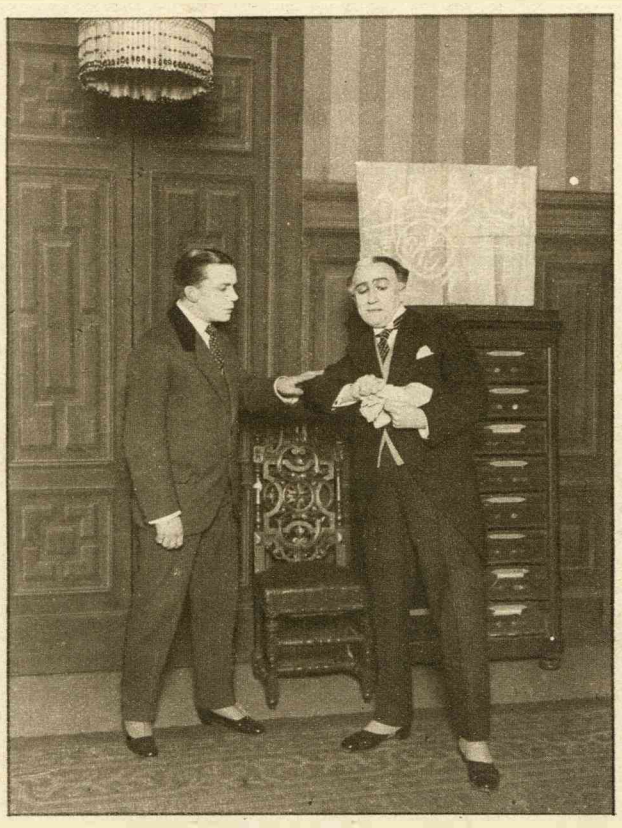
Maar o ! zóóver zijn we nog niet ! Het ergste moet nog gebeuren ; achter staat die vijandige kist en voor de deur de zwarte wagen, daarachter zwarte rijtuigen. En een eindje verderop staat een groepje „aansprekers", lachend en pratend. — Die zullen mijn Grootmoedertje dragen ....

JULIA FRANK.

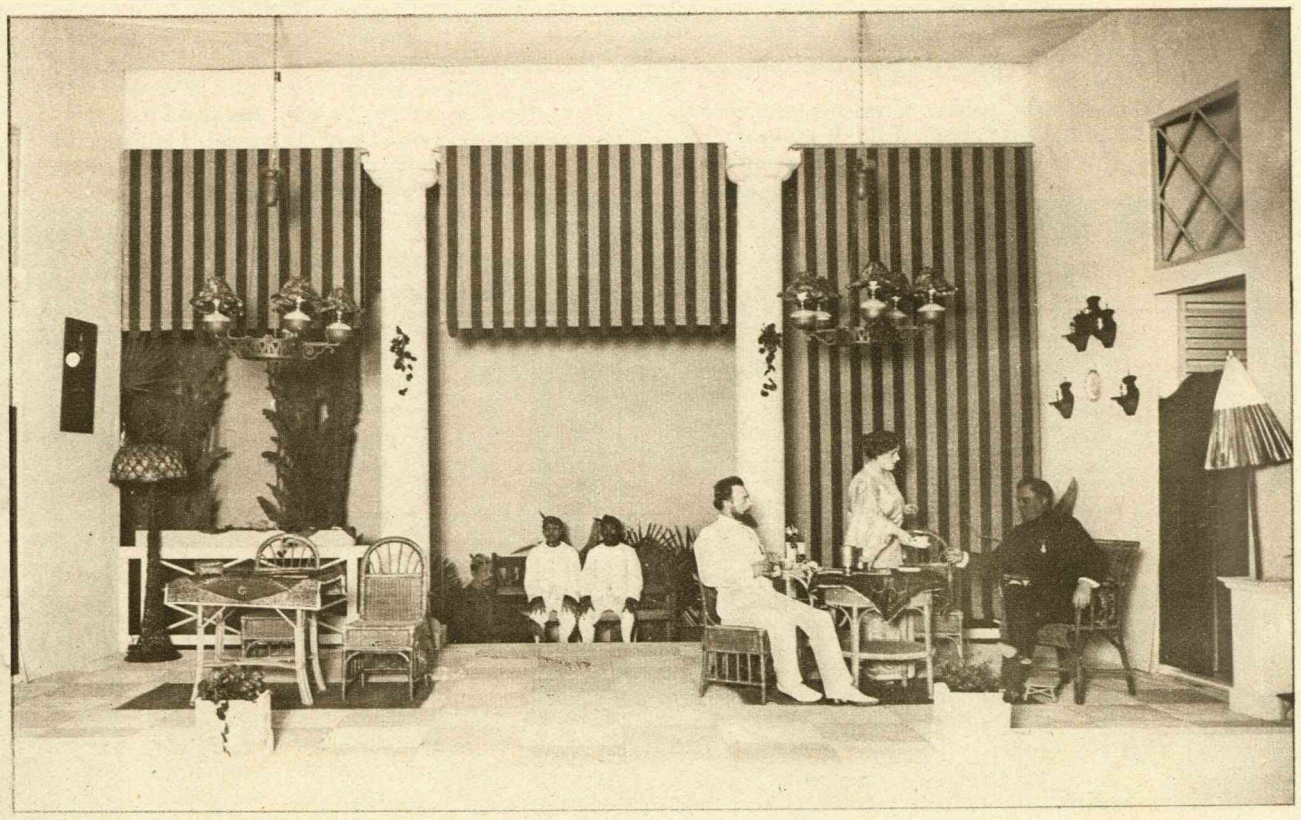
HULDIGING T. B. LOHNIS.

Het diner in hotel „De Witte Brug" te 's-Gravenhage aangeboden aan den heer T. B. Lohnis, bij zijn aftreden als Inspecteur van den Landbouw. 1, de heer Van Doorn, Voorzitter Nat. Tuinbouwraad; 2, de heer Van Hoek, Directeur-generaal van den Landbouw; 3, de heer T. B. Lohnis; 4, de heer Ruys de Beerenbrouck, Voorzitter van de Koninklijke Landbouwvereeniging; 5, de heer Posthuma, Minister van Landbouw Handel & Nijverheid. (*foto V.F.B.*)

„CONTANTEN".

Cor v. d. Lugt Melsert als Stephen Baird en Cor Ruysch als Jackson Ives in „Contanten", dat door „Die Haghespelers" wordt voor 't voetlicht gebracht. (*foto Couvée.*)

„DOLLE HANS".

Onder regie van Willem Royaards wordt ten tooneele gebracht het indo-drama in 3 bedrijven van Jan Fabricius: „Dolle Hans", waarvan wij hierboven een scène uit het tweede bedrijf in beeld brengen. Op den voorgrond zittend v.l.n.r.: Gerard Vrolik (Does); Marie Holtrop (Jolanthe) en Brondgeest (Hans Hartman). (*V.F.B.*)

NEDERL. ROTOGRAVURE-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN.